

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р Лучия Малинова член на научното жури
относно процедура за научната длъжност „доцент” по област на
висше образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по изобразително
изкуство (методика на обучението по изобразителното изкуство)
с кандидати гл.ас.д-р Мая Веселинова Димчева и д-р Розалия
Георгиева Гигова за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски,
ФНПП.**

**Гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева и д-р Розалия Георгиева
Гигова** са кандидати в конкурса за „доцент” по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по изобразително изкуство (методика на обучението по изобразителното изкуство) за нуждите на Факултета по начална и предучилищна педагогика при СУ .

1.Гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева участва в конкурса с общо 12 публикации за последните пет години (2010 - 2015) – публикации след придобиване на научно-образователната степен „доктор“ , от които: монографии – 3, статии – 5, доклади от конференции – 4. Налице са редица индивидуални изложби и участия в общи наши и международни изложби и пленери, участие в реставрации, участие в археологически разкопки. **Гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** участва, също така, и в образователни проекти като координатор, консултант и учител.

Всички книги и статии, както материали в сборници са с ISBN и отговарят на изискванията. За съжаление няма представени цитирания на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** от университетски преподаватели и от автори в педагогически списания.

За професионалното и научно израстване и утвърждаване на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** съдействат освен специализациите, така и участието с доклади в международни форуми в страната и извън страната, разбира се, както участие и в национални и международни проекти.

Основните теми и приноси в творчеството на кандидата са свързани преди всичко с методиката на обучението по иконопис, като се представят основните технико-технологични особености и методически разработени проблеми. Изследвани са специфичните особености на детската изобразителна дейност и характеристиките на възрастовото ѝ развитие. Определени са ориентирите в дидактическото развитие на изобразителната дейност, методите, средствата и подходите при разработването на концепция за реализация на предложената проблематика в учебно-възпитателния процес.

Бих обърнала внимание и на разработките на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** относно възможността за прилагане на интерактивните методи и форми на работа в обучението по изобразително изкуство за развитието на определени умения у учениците и способности за групова работа. Разглежда се този аспект като актуален за усъвършенстването на гледната точка на педагозите към иновационните процеси за модернизация на образователната институция. Те се задават от модулната и степенната организация на взаимодействието в малки групи, както и от апробирането на варианти на интерактивни проекти по ключовите ядра. В този смисъл се търсят възможности за когнитивно и социално научаване при проследяването на степените на реализиране на взаимодействието в емпиричен и теоретичен план при определени критерии, показатели и диагностични процедури за структуриране на съответното поведение и общуване.

В кои по-конкретни направления виждаме и как биха могли да се открият **основните приноси** и решения в трудовете на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева**?

Първо, направен е сполучлив опит да се приложи интердисциплинарен подход на теоретическо и теоретико-приложно равнище за разкриване спецификата и закономерностите на интегративната роля на изобразителното изкуство за творческото развитие на учениците.

Второ, разкрити са определени аспекти от областта на иконописта и българското народно творчество, както и техните образователни и възпитателни проекции в обучението по изобразително изкуство, съобразени с особеностите на началната училищна възраст.

Трето, изследвани са специфичните особености на детската изобразителна дейност и характеристиките на възрастовото ѝ развитие. Определени са ориентирите в дидактическото развитие на изобразителната дейност, методите, средствата и подходите при разработването на концепция за реализация на предложената проблематика в учебно-възпитателния процес и възможностите на изкуството за стимулиране на личностното развитие.

Четвърто, в съответствие с анализа на някои проблеми, свързани със социално-педагогическите аспекти на връзката “творчество – развитие на способностите” във възрастов план е разработена система от дейности, които способстват за разкриване на ориентациите на учениците към произведенията на изобразителното изкуство.

По отношение на представените трудове могат да бъдат отправени следните бележки и препоръки:

Първо, въпреки че са налице в трудовете, при теоретичните обосновки може да бъде засилен критичният анализ на анализираната проблематика. Става дума за интерпретирането на интегративната функция на

иконописното творчество в изобразителното изкуство при учениците, като определено образователно съдържание, умения или отношение в ДОО за учебното съдържание в съответния клас, в учебните програми, което ще е от полза за студентите – бъдещи учители.

Второ, в трудовете се предлага система от уроци, свързани с естетическото възприемане на иконописното творчество в изобразителното изкуство. Това включва информацията, възприемането, анализирането и интерпретирането на християнското изкуство. След като се обръща внимание на православното иконописно творчество, би трябвало да има възможност за обогатяване сравнителния анализ на естетическия ефект от интегриращата му роля за религиозното развитие на децата, учениците или студентите като отношение към произведението и резултата от собствената им изобразителна дейност.

Посочените въпроси и препоръки не поставят под съмнение приносите, съдържащи се в трудовете на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева**, а биха могли да бъдат предмет на по-нататъшните усилия на автора.

Списъкът от публикации свързани с процедурата като цяло отразяват в количествено и качествено отношение научната специфика и проблематиката на конкурса.

2.Д-р Розалия Георгиева Гилова участва в конкурса с 11 публикации от общо 39 за последните години (2004 - 2015), от които: книги – 1, статии – 10. Както самата тя пояснява: „Публикациите, които представям за участие в конкурса за доцент, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство (методика на изобразителното изкуство)“ в Софийски университет, са основно в областта на историята на изкуството и културната антропология, с фокус българска история на изкуството, немско-български културни отношения, испанска история на изкуството и етнография на България. Предоставям една монография и 11 студии и статии, публикувани от 2004 до 2015 година”.

Д-р Розалия Георгиева Гилова участва в изследователски проекти като учител.

Всички книги и статии, както материали в сборници са с ISBN и отговарят на изискванията. Има забелязани и представени седем цитирания на **д-р Розалия Георгиева Гилова**.

Основните теми и приноси в творчеството на кандидата са свързани преди всичко с едно цялостно и детайлно проучване на творчеството на Иван Пенков: стилистичен анализ на творбите на художника; иконографски анализ на неговото творчество; анализ на Мюнхенския му период, както и на влиянието на немския експресионизъм върху творбите му; връзките, които художникът осъществява с немската култура и изкуство посредством работата си с две световно известни фирми за стъклопис и стъкло - „Обединените цехове за мозайка и

стъклопис Пул & Вагнер, Готфрид Хайнерсдорф” в Берлин и „Майерше Хофкунстанцалт“ в Мюнхен; художествен анализ на документалните снимки и оригиналните проекти, които се намират в архива на театралния режисьор Хрисан Цанков, пазен в ЦДА, София; анализ на проектите за произведения на приложното изкуство, които художникът изработва и анализ на неговите автопортрети. Също така: анализ на бялото платно в широк културологичен и антропологичен смисъл; символичния потенциал на предметите в българската съвременна градска сватбата – един слабо изследван въпрос. Представени са теренно етнографско проучване – венчална дреха и теренно етнографско проучване – Лазарки.

Въпреки тези приноси определено считам, че **д-р Розалия Георгиева Гигова** не е представила **нищо една** публикация пряко свързана с проблематиката на конкурса – **„Педагогика на обучението по изобразително изкуство (методика на обучението по изобразителното изкуство)“**.

Поради тази причина не мога да приема, че кандидатите са с равни условия по чл. 105 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Но дори ако реша да оценя кандидатите за заемане академичната длъжност „доцент“ съобразно чл. 111 ал. 2 по допълнителните показатели е видно предимството на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** в сравнение с **д-р Розалия Георгиева Гигова** в учебната дейност; изследователската дейност и художественотворческата дейност.

Заклучение:

На основата на направения анализ и оценка на представените от кандидатите материали **не предлагам д-р Розалия Георгиева Гигова** да бъде избрана на научната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Кл. Охридски“, ФНПП.

Като имам предвид актуалността и значимостта на някои от проблемите поставени в трудовете на **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева**, изведените закономерности в теоретико-приложен аспект – съвременно теоретично равнище и приложимост в педагогическата практика, предлагам **гл.ас. д-р Мая Веселинова Димчева** да **бъде избрана** на научната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Кл. Охридски“, ФНПП по професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по изобразително изкуство (методика на обучението по изобразителното изкуство)**.

25.02.2016 г.

проф. д-р Лучия Малинова